



Universitatea tehnică a Moldovei

TEMA TEZEI DE MASTER

**”VINĂRIA POIANA” – UN MODEL DE
DEZVOLTARE DURABILĂ A TURISMULUI
VITIVINICOL ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Studenta

Nicoara Ana

Conducător

**Zgardan Dan,
conf.univ., dr.**

Chișinău, 2026

Adnotare

Studenta Ana Nicoara, tema tezei de master "VINĂRIA POIANA" – UN MODEL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A TURISMULUI VITIVINICOL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Teza de master are următoarea structură: introducere, trei capitole (1- teoretic și 2 - aplicative), concluzii și recomandări, lista bibliografică și anexe.

Cuvinte cheie: cota de piață agropensiune, servicii, calitate, SWOT

Datorită faptului că domeniul turismului vinicol este foarte important pentru economia Republicii Moldova, de aceea, necesită un studiu profund. În calitate a obiectului de studiu a fost selectată agropensiunea "Vinăria Poiana", care constituie o întreprindere ce este inclusă în traseul "Drumul vinului" din regiunea Codru. Va fi studiată în calitate de model durabil a turismului vitivinicol în Republica Moldova.

Obiectivul studiului tezei de master, datorită actualității și importanței sale referitoare la turismul vinicol, a fost studiată multilateral "Vinăria Poiana" – un model de dezvoltare durabilă a turismului vitivinicol în Republica Moldova. Pentru a atinge acest scop s-au stabilit următoarele sarcini:

Metodele aplicate la realizarea cercetării se bazează pe studiul surselor bibliografice, bazele de date și statistice, materiale empirice (chestionare, observații directe, fotografii); s-au utilizat metode calitative (observarea participativă la degustare), metode cantitative (analize statistice a vizitelor turiștilor), analiza SWOT și sondajul.

Rezultatele concrete obținute se referă la: cota de piață a S.C. POIANA CODRILOR S.R.L. este în ascensiune continuă deoarece în anul 2024 a atins 0,22,%; cifra de afaceri în anul 2024 față de anul 2023 a constituit 142,6%, adică cu 33,8 p.p.; costului vânzărilor a constituit în anul 2024 față de 2023 a crescut semnificativ până la 207,1%.; s-a realizat un proiect al traseului "Turul vinului "Vinăria Poiana" & "Mănăstirea Horodca". Agropensiunea "Vinăria Poiana" beneficiază de trei "Tururi vinicole", care se diferențiază în funcție de numărul de vinuri degustate și tipul platoului cu degustări. Agropensiunea investește semnificativ în diversificarea ofertelor turistice: hotel la etajul doi, două mini-hoteluri de tip boutique și patru căsuțe din lemn amplasate prin podgorii. Compartimentul de deservire include restaurantul, terasa și magazinul vinăriei. Vizitatorii au posibilitatea de a practica: hiking, petreceri private, plimbări cu trăsura, călare și biciclete, vizite la "Casa Pădurarului", „Vacanta cu Viticulorii”, „Ziua vinului”, "Colecții de vinuri", "Magazin de vinuri", "Servicii zbor cu heliicopterul", "Teren de joacă pentru copii".

Analiza SWOT a agropensiunii "Vinăria Poiana" demonstrează că predomină punctele forte și oportunitățile. Analiza vizitelor turiștilor la agropensiune în anii 2022-2024 au demonstrat

că dinamica vizitelor turiștilor este într-o ascensiune dinamică. Perioada de vârf al vizitelor este toamna 42,4% și vara 36,2%. Structura turiștilor în funcție de țara de origine (traie) constituie 35,8% - România, 15,6% - Italia și 11,8% - Ucraina.

Sondajul întreprins a demonstrat că calitatea ofertelor este apreciată: coraportul preț/calitatea deservirii - 48,1%, pentru liniștea și priveliștea locației au optat 28,4%, iar doritorii de a cunoaște ceva nou constituie – 15,1%. Preferințele turiștilor s-au repartizat: a petrece timpul liber și degustarea vinurilor - 29,8% , îmbinarea bucatelor cu vinurile 22,4% și divertisment – festivaluri și evenimente vinicole 18,4%.

Aprecierea nivelului calității serviciilor turistice: calificativul ”Excelent” - 82,7%, ”Bine” 10,1% și ”Satisfăcător” 7,2% pentru lipsa ascensorului pentru persoanele în vârstă și cu dezabilități.

Adnotation

Student Ana Nicoara Master's thesis topic: "POIANA WINERY" – A MODEL OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF WINE TOURISM IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

The master's thesis has the following structure: introduction, three chapters (Chapter 1 – theoretical and Chapter 2 – applied), conclusions and recommendations, bibliography, and appendices.

Keywords: agrotourism guesthouse market share, services, quality, SWOT

Due to the fact that wine tourism is very important for the economy of the Republic of Moldova, it requires an in-depth study. The agrotourism guesthouse "Vinăria Poiana" was selected as the object of study, being an enterprise included in the "Wine Route" of the Codru region. It is analyzed as a sustainable model of wine tourism development in the Republic of Moldova.

The objective of the master's thesis study, given its relevance and importance for wine tourism, was to conduct a comprehensive analysis of "Vinăria Poiana" as a model of sustainable development of wine tourism in the Republic of Moldova. In order to achieve this goal, the following tasks were established.

The research methods applied are based on the study of bibliographic sources, databases and statistical data, and empirical materials (questionnaires, direct observations, photographs). Qualitative methods (participatory observation during tastings), quantitative methods (statistical analysis of tourist visits), SWOT analysis, and surveys were used.

The concrete results obtained refer to the following: the market share of S.C. POIANA CODRILOR S.R.L. is continuously increasing, reaching 0.22% in 2024; turnover in 2024 compared to 2023 amounted to 142.6%, an increase of 33.8 percentage points; sales costs in 2024 compared to 2023 increased significantly to 207.1%. A project was developed for the route "Wine Tour 'Vinăria Poiana' & 'Horodca Monastery'."

The agrotourism guesthouse "Vinăria Poiana" offers three wine tours, differentiated by the number of wines tasted and the type of tasting platter. The guesthouse invests significantly in diversifying its tourist offers: a hotel on the second floor, two boutique-type mini-hotels, and four wooden cottages located among the vineyards.

The SWOT analysis shows a predominance of strengths and opportunities. Tourist visits during 2022–2024 demonstrate a dynamic upward trend. The peak visiting periods are autumn (42.4%) and summer (36.2%).

CUPRINS

	Pag.
Lista abrevierilor.....	10
Lista figurilor și tabelelor.....	11
INTRODUCERE.....	12
I. CARACTERISTICA TURISMULUI VITIVINICOL.....	15
1.1.Caracteristicile distinctive, conceptul și principiile turismului vitivinicol.....	15
1.2.Apariția și evoluția turismului vitivinicol mondial.....	18
1.3. Dezvoltarea turismului vitivinicol în Republica Moldova.....	28
2. ANALIZA TURISMULUI VITIVINICOL ÎN REGIUNEA CODRU.....	34
2.1. Caracteristicile pedoclimaterice a IGP- CODRU.....	34
2.2.Caracteristica soiurilor de viță de vie cultivate de S.C. POIANA CODRILOR S.R.L.....	37
2.3. Caracteristica generală a obiectului turistic agropensiunea ”Vinăria Poiana”..	42
2.4.Analiza economico-financiară a S.C. POIANA CODRILOR S.R.L.....	47
3. VINĂRIA POIANA” – UN MODEL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A TURISMULUI VITIVINICOL ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....	53
3.1.Caracteristica obiectivelor culturale Chișinău - ”Vinăria Poiana”.....	53
3.2. Proiectarea și descrierea traseului Chișinău - Mănăstirea Horodca - ”Vinăria Poiana”.....	55
3.3. Caracteristica vinurilor și serviciilor turistice oferite de agropensiunea ”Vinăria Poiana”.....	57
3.4.Analiza SWOT a agropensiunii ”Vinăria Poiana”.....	64
3.5. Analiza vizitelor turiștilor la agropensiunea ”Vinăria Poiana” în perioada anilor 2022-2024.....	67
3.6. Analiza sondajului întreprins în rândul turiștilor agropensiunii ”Vinăria Poiana”.....	70
CONCLUZII.....	77
BIBLIOGRAFIE	80
ANEXE.....	82
1. Analiza SWOT a agropensiunii ”Vinăria Poiana”	
2. Chestionar cu privire la opiniile turiștilor referitor la calitatea serviciilor prestate de agropensiunea ”Vinăria Poiana”	

INTRODUCERE

Piața mondială a turismului e în creștere ceea ce creează o cerere pentru diverse tipuri, relativ noi, de turism și servicii turistice. Turismul vitivinicol, sau enoturismul, devine una dintre cele mai interesante și în ascensiune tendințe turistice. În perspectiva dezvoltării pieței turismului vinicol industria mondială a turismului vinicol, începând cu anul 2025 va crește până la 108 mld dolari SUA, iar în anul 2035 v-a crește până la 358 mld dolari SUA cu un ritm de creștere de 12,7% pe parcursul perioadei prognozate. Creșterea cererii la degustarea vinurilor, a vizitelor la podgorii și asocierile cu preparatele culinare sunt motorul acestei creșteri, atrăgând atât cunoscători, cât și turiști ocazionali.[34]

Actualmente Republica Moldova este parte integrantă a industriei mondiale a turismului vinicol. Pe fundalul concurenței mondiale, producătorii de vinuri, sunt nevoiți să utilizeze noi strategii de marketing pentru a construi o imagine pozitivă în rândul consumatorilor, a etala notorietatea mărcii și nivelul de recunoașterea pe piață. O astfel de strategie se implementează și în dezvoltarea turismului viticol.

Îndeletnicirea de cultivare a strugurilor sălbatici arheologii atestă perioada culturii Cucuteni-Trypillian – una din cea mai veche civilizații din Europa (sec.VI-IV î.Hr.), cărei aparține și teritoriul actual al Republicii Moldova. Cultivarea viței de vie și producerea vinurilor pentru moldoveni constituie una din trăsăturile naționale.

Viticultura în Republica Moldova este un sector cheie al economiei naționale, ocupând o suprafață semnificativă (aproximativ 147 mii hectare) și producând aproximativ 600 mii tone de struguri pe an, care sunt utilizați în principal pentru exportul de vin.

După declanșarea embargoului la vinurile moldovenești de către Rospotrebnadzor al Federației Ruse, Republica Moldova a înregistrat pierderi de peste 180 mii dolari în 10 luni. Pentru a minimiza impactul economic în domeniul vinicol Guvernul a implementat standardele europene de calitate, ceea ce a permis reorientarea exporturilor de vinuri spre Uniunea Europeană și a diversificării sortimentului de vinuri exportat.

Dezvoltarea sectorului vitivinicol a fost posibilă datorită modernizării liniilor tehnologice, pregătirea specialiștilor în domeniu, introducerea managementului calității la întreprinderi, standardizarea și certificarea producției și nu în ultimul rând cultivarea soiurilor cunoscute internațional: Merlot, Cabernet Chardonnay, Sauvignon, Sauvignon Blanc, Pinot Gris, Traminer, Muscat, Saperavi, Aligote, precum și soiuri românești - Feteasca Alba, Feteasca Neagra, Feteasca Regală, Tămâioasă.

BIBLIOGRAFIE

1. A treia Conferință globală UNWTO privind turismul vinicol [online] [citată 21.10.2025]. Disponibil:<https://moldova.un.org/ro/14380-treia-conferin%C8%9B%C4%83-global%C4%83-unwto-privind-turismul-vinicol>
2. ALEXANDROV E., *Evoluția viței-de-vie pe teritoriul dintre Prut și Nistru*[online] [citată 08.10.2025]. Disponibil:<https://asm.md/sites/default/files/2024-05/Stiinta%20in%20nordul%20Republicii%20Balti%2024.05.2024%20Balti.pdf>
3. Ce este turismul viticol: [online]Despre promovarea vinăriilor în Moldova [citată 22.10.2025]. Disponibil:<https://wineofmoldova.com/en/ce-este-turismul-viticol-despre-promovarea-vinariilor-in-moldova/>
4. charcoal. The 11 th Edition EUROALIMENT International Symposium 2023, pag 126, BOOK OF ABSTRACTS 19-20 ,October, Galați, Romania
5. Clasamentul Bounce: RM, țara cu cele mai multe podgorii din lume [online] [citată 22.11.2025]. Disponibil: <https://agroexpert.md/rus/v-moldove/clasamentul-bounce-rm-tara-cu-cele-mai-multe-podgorii-din-lume>
6. COVACI E., MINDRU, A. The consumption preferences of the republic of Moldova population regarding wines and alcoholic beverages. In: Journal of Social Sciences, Topic Marketing and Logistics, 2023 (2), VI, pp. 47-58. ISSN 2587-3490
7. Covaci Ec. Tehnologii moderne de valorificare a deșeurilor și reziduurilor industriale: Suport de curs. Chișinău: Tehnica-UTM, 2023, 111 pp. ISBN 978-9975-45-905-1
8. Covaci Ec., Arhip V. Operațiuni tehnologice de condiționare și stabilizare a vinurilor: Indicații metodice privind efectuarea lucrărilor de laborator. Chișinău: Tehnica UTM, 2020, 65 pp. ISBN 978-9975-45-641-8
9. COVACI, E., BALANUȚĂ, A., SCUTARU, Iu., SCLIFOS, A. *Optimizarea procesului de*
10. Despre ONVV[online] [citată 15.10.2025]. Disponibil: <https://wineofmoldova.com/ro/despre-onvv/>
11. Drumul vinului Moldovei[online] [citată 6.10.2025]. Disponibil:<https://moldova.travel/turism-de-aventura/drumul-vinului-moldovei/>
12. Editura „Tehnica-UTM”, 2025. 87 p. ISBN: 978-9975-64-522-5.
13. Experiențe recomandate în vinăriile din Moldova [online] [citată 26.11.2025]. Disponibil:<https://moldova.travel/vinarii-moldovenesti-experiente/>
14. *fermentare a strugurilor în vederea majorării conținutului de substanțe biologice active*. In: Ameliorarea calității și siguranței alimentelor prin biotehnologie și inginerie alimentară: Monografie colectivă, UTM; Chisinau:Tehnica UTM, 2023., pp. 230-267 p. ISBN 978-9975-45-988-4.
15. HOTĂRÂREA GUVERNULUI Nr. 570 din 02-08-2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea. Instituției Publice Oficiul Național al Turismului. [online]Publicat : 15-08-2023 în Monitorul Oficial Nr. 314-317 art. 707 [citată 11.10.2025]. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138592&lang=ro
16. HOTĂRÂREA GUVERNULUI Nr. 725 din 16-09-2013 cu privire la Oficiul Național al Viei și Vinului [online]Publicat : 20-09-2013 în Monitorul Oficial Nr. 206-211 art. 821 [citată 15.10.2025]. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=9621&lang=ro

17. JARDAN, A., VDOVCENCO, A., *Turismul cultural vitivinicol în Republica Moldova*[online] [citat 02.11.2025]. Disponibil:<https://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/28115/Conf-TehStiint-UTM-StudMastDoct-2024-V2-p1207-1210.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
18. LEGEA Nr. 135 din 14-06-2007 privind societățile cu răspundere limitată. [online] Publicat : 17-08-2007 în Monitorul Oficial Nr. 127-130 art. 548[citat 18.10.2025]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150109&lang=ro#
19. Legea Nr. 352 din 24-11-2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova. [online]Publicat : 02-02-2007 în Monitorul Oficial Nr. 14-17 art. 40[citat 02.10.2025]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147698&lang=ro
20. LEGEA Nr. 57 din 10 martie 2006 viei și vinului* [online]Publicat : 19-05-2006 în Monitorul Oficial Nr. 64-68 art. 193 [citat 04.10.2025]. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107374&lang=ro
21. LEGEA Nr. 66 din 27-03-2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate. [online] Publicat : 25-07-2008 în Monitorul Oficial Nr. 134-137 art. 527 [citat 08.10.2025]. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143289&lang=ro#
22. LEGEA nr.131 din 2 iunie 1994 a viei și vinului, [online]Publicat : 02-09-1994 în Monitorul Oficial Nr. 3 art. 28. Versiune în vigoare din data 19.08.1999 în baza modificărilor prin [LP nr. 493-XIV din 09.07.99, MO nr. 90-92/452 din 19.08.1999](#). [citat 18.10.2025]. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=64744&lang=ro
23. Mănăstirea „Sf. Teodora de la Sihla” din satul Ulmu [online] [citat 09.10.2025]. Disponibil:<https://descopera.md/2023/02/13/manastirea-ulmu-sf-teodora-de-la-sihla/>
24. Mănăstirea Condrița[online] [citat 02.12.2025]. Disponibil:<https://descopera.md/2023/02/13/manastirea-condrita/>
25. Mănăstirea Horodca [online] [citat 02.12.2025]. Disponibil:<https://www.youtube.com/watch?v=Voaj5WAJ5v4>
26. *MIHAILUC O.Modalități de valorificare și promovare a potențialului turistic* [online] [citat 30.10.2025]. Disponibil:https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/197-214.pdf
27. Moldova, gazda conferinței „ ITER VITIS LES CHEMINS DE LA VIGNE EN EUROPE” [online] [citat 02.11.2025]. Disponibil:<https://agromedia.md/agricultura-moderna/vii-si-vinuri/moldova-gazda-conferintei-iter-vitis-les-chemins-de-la-vigne>
28. Musteață, G.; Popov, V.; Covaci, E.; Furtună, N. *Analiza organoleptică a vinurilor și*
29. Patrimoniul cultural național ca resursă pentru o dezvoltare durabilă a Republicii Moldova[online] [citat 12.11.2025]. Disponibil:https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/197-214.pdf
30. Perspectivele de dezvoltare a turismului sustenabil au fost abordate la Văleni [online] [citat 02.10.2025]. Disponibil:<https://www.mc.gov.md/ro/content/perspectivele-de-dezvoltare-turismului-sustenabil-au-fost-abordate-la-valeni>
31. *Principii de dezvoltare a oenologiei moderne și organizarea pieței vitivinicole*: Monografie colectivă / Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Tehnologia Alimentelor, Departamentul Oenologie și Chimie; coordonatori: ZGARDAN, D.,STURZA, R.,- Chișinău: Tehnica-UTM, 2020. – 364 p.: ISBN 978-9975-45-640-1. [663.2+634.8]:338.439 P 92
32. *produselor alcoolice: Îndrumar de laborator la disciplina „Bazele analizei organoleptice”*. Chișinău, Editura „Tehnica-UTM”, 2014. 80 p. ISBN: 978-9975-456-330-1.

33. R. Moldova - pe locul doi în topul celor mai bune destinații de turism vinicol din lume [online] [citată 17.11.2025]. Disponibil:<https://ziar.md/r-moldova-pe-locul-doi-in-topul-celor-mai-bune-destinatii-de-turism-vinicol-din-lume/>
34. Regiunea IGP "Codru" [online] [citată 25.11.2025]. Disponibil:<https://wineofmoldova.com/ro/codru-regiune-igp/>
35. Rolul potențialului cultural în atragerea turiștilor străini în Republica Moldova [online] NISTIRIUC, A., [citată 08.12.2025]. Disponibil:<https://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/25118/Conf-Traditii-Tehnologii-Simboluri-2023-p311-317.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
36. S.C. POIANA CODRILOR S.R.L. [online] [citată 19.10.2025]. Disponibil:<https://www.data2b.md/ro/companies/1003600110608/societatea-comerciala-poiana-codrilor-srl>
37. Sauvignon and Pinot Gris grapes on the fermenting must with the help of active carbon AC-C. In PROCEEDINGS of the International Conference MODERN TECHNOLOGIES IN THE FOOD INDUSTRY-2022 ISBN 978-9975-45-851-1 20-22 October 2022. P.99.
38. Scutaru, Iu, Sclifos, A., Pușcă, I. Eliminating the pinking effect in wines using activated
39. Scutaru, I.U., Sclifos A., Moga G. Reduction of the impact of gray rot of Cabernet-
40. TARAN, N., *Soiuri de struguri de selecție nouă și autohtone în vinificație*, Chișinău- 2022, Ed.Print-Caro, 228 p. ISBN 978-9975-164-89-4
41. TRIFAN A. *Contextul istoric și aspectele specifice ale arhitecturii întreprinderilor vitivinicole din Republica Moldova*,. [online] [citată 24.11.2025]. Disponibil:https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/129-139_7.pdf
42. Turism în R. Moldova în 2025: câți turiști străini au vizitat țara în primele 6 luni și din ce țări provin [online] [citată 13.11.2025]. Disponibil:https://zdgust.md/odihna/turism-in-r-moldova-in-2025-cati-turisti-straini-au-vizitat-tara-in-primele-6-luni-si-din-ce-tari-provin/?fbclid=IwY2xjawMSwyxleHRuA2FlbQIxMQABHqGBEEOiMjQF4dpxPnSK-dZxCWfHyuoOWzLhsZt3WT26-2OrXMwY7vZc-4wQ_aem_QOqiMQDFNeZnN7xFxBXuLw
43. Vinăria Poiana a câștigat medalia de aur la Concursul Internațional Berliner Wein Trophy 2015[online] [citată 19.10.2025]. Disponibil:<https://agora.md/stiri/7869/vinaria-poiana-a-castigat-medalia-de-aur-la-concursul-international-berliner-wein-trophy-2015>
44. Vinăria Poiana". [online] [citată 19.10.2025]. Disponibil:<https://poiana.wine/despre-noi/>
45. Vladei, N., Covaci, E. *Tehnici de analiză senzorială a vinului: Note de curs*. Chișinău,
46. Ziua Națională a Vinului[online] [citată 19.10.2025]. Disponibil: <https://info1.md/peste-150-000-de-vizitatori-la-ziua-nationala-a-vinului-2025-moldova-tot-mai-vizibila-pe-harta-turismului-vitivinicol/>
47. Анализ индустрии винного туризма по видам деятельности, возрастным группам, демографии (мужчины, женщины), видам туризма, типам туров, регионам - прогноз на 2025-2035 гг. [online] [citată 14.11.2025]. Disponibil:<https://www.futuremarketinsights.com/ru/reports/wine-tourism-market>
48. ВВП Молдовы[online] [citată 08.11.2025]. Disponibil:<https://ru.tradingeconomics.com/moldova/gdp>
49. Винные сокровища США: куда ехать за лучшим бокалом. [citată 27.11.2025]. Disponibil:<https://americanbutler.ru/polezno/razvlecheniya/wineries?srsId=AfmBOopY8EEEMoysIFAJWW52VvSSRWYrsNnuULm4femarA2NJXyzaiZt>

50. Винный тур в Чили [online] [citat 25.11.2025].
Disponibil:<https://larus.travel/excursions/center/vino/>
51. Винный тур по Южной Австралии [online] [citat 29.11.2025].
Disponibil:<https://phildv.ru/vinnyi-tur-po-yuzhnoi-avstralii-5-dnei>
52. Винный туризм в Испании [online] [citat 02.10.2025]. Disponibil:
<http://www.vinoitaliano.ru/grandi-aziende-vinicole2024.html>
53. Винный туризм в Италии [online] [citat 12.10.2025]. Disponibil:
<https://tourlib.net/statti4/vinnyj-turizm-v-italii.htm>
54. Винный туризм и энокультура в Израиле. [online] [citat 12.10.2025].
Disponibil:<https://vino2rs.com/>
55. Винный туризм Франции: 7 млрд евро и 12 млн туристов [online] [citat 14.10.2025].
Disponibil:<https://www.sostav.ru/blogs/283445/64840>
56. Винный туризм, [online] [citat 13.10.2025]. Disponibil:<https://ru.wikipedia.org/wiki/>;
57. Виноделие в Австралии [online] [citat 16.10.2025]. Disponibil:<https://ru.wikipedia.org/wiki>
58. Индустрия винного туризма в Германии [online] [citat 18.10.2025].
Disponibil:<https://drinks.ua/news/industrija-vinnogo-turizma-v-germanii/>
59. История винного туризма и современность [online] [citat 26.10.2025].
Disponibil:<https://swn.ru/articles/vinnyy-turizm-otkrytie-novykh-vkusov-i-kultur>
60. Калинин С.А. Развитие винного туризма и виноделия в мире: история и современное состояние [online] [citat 28.10.2025]. Disponibil: <https://web.snauka.ru/issues/2016/01/62942>
61. Мускатные сорта винограда молдавской селекции для вин [online] [citat 29.10.2025].
Disponibil:<https://lider-agro.md/?p=5181>
62. Португалию назвали лучшей страной для винного туризма [online] [citat 14.11.2025].
Disponibil:<https://www.rbc.ru/wine/news/66fa9a8e9a794726f2f8c408>
63. Удивительные винодельни Ниагарского водопада [online] [citat 09.11.2025].
Disponibil:<https://www.cityexperiences.com/ru/blog/niagara-falls-wineries/>
64. Халапурдина В. В. К вопросу о развитии винного туризма в мире на современном этапе [online] [citat 16.11.2025]. Disponibil:<https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-razvitii-vinnogo-turizma-v-mire-na-sovremennom-etape>
65. Чудеса сада [online] [citat 22.1.2025]. Disponibil:<https://www.chudesasada.com.ua/ru/catalog/vinograd/vinograd-prezentabil>
66. ЮАР: винный гид по стране [online] [citat 12.10.2025].
Disponibil:<https://simplewine.ru/articles/vino-i-puteshestvie/yuar-vinnyy-gid-po-strane/>